

RADÁCSI LÁSZLÓ, TIMÁR GIGI, SZENNAY ÁRON

Szabadúszók Magyarországon: egy új kutatási program elméleti háttere és első empirikus eredményei – online melléklet

I. melléklet – az alkalmazott kérdőív

Bevezetés

Üdvözlünk a Budapesti Gazdasági Egyetem Budapest LAB Vállalkozásfejlesztési Központjának szabadúszó (freelancer) felmérésében!

Kutatásunk célja, hogy képet kapjunk a magyarországi szabadúszók helyzetéről, munkájáról, kihívásairól.

Kutatásunk célcsoportját azon vállalkozók jelentik, akik egyénileg, alkalmazottak nélkül, legalább egy éve saját szaktudásukat/képességeiket/készségeiket értékesítik a megrendelőik számára.

Kérjük, amennyiben közédjük tartozol, szánj 15-20 percet kérdőívünk kitöltésére! A kérdőív teljesen anonim, még az e-mail címedet sem kell megadnod.

Nagyon köszönjük, hogy a kérdőív kitöltésével segítesz, hogy többet tudjunk!

Ha szeretnél többet tudni rólunk, vagy érdekelnek a kutatás eredményei, látogass el a weboldalunkra! (<https://budapestlab.hu/>)

Ha kérdésed van, írd nekünk: budapestlab@uni-bge.hu

Üdvözlettel a BGE Budapest LAB csapata

1. blokk – Rólad

Az első blokkban Rád mint vállalkozóra vonatkozó kérdéseket teszünk fel. Ezek alapján meghatározhatjuk az általános demográfiai jellemzőidet, a vállalkozói háttередet, legfőként azt, milyen képességekkel, képesítésekkel rendelkezel.

1.1. Kérjük, add meg a nemed!*

- nő
- férfi

1.2. Kérjük, add meg a születési évedet!*

- (rövid szöveges válasz, 1920 és 2001 közötti szám)

1.3. Mi a legmagasabb, formális oktatási rendszerben szerzett végzettséged?*

- 8 általános, vagy kevesebb
- Szakiskola / szakmunkásképző
- Érettségi
- Alapképzés diploma (BA/ BSc)
- Mester diploma (MA / MSc)

- Tudományos fokozat (PhD, CsC stb.)

1.4. Sorold fel, milyen képesítésekkel, végzettségekkel rendelkezel!*

Kérjük, sorold fel mindazokat a képesítéseket, végzettségeket, amelyekkel rendelkezel, belefoglalva, hogy mit tanultál konkrétan! Azokat is sorold fel kérlek, amelyeket használsz, és amelyeket esetleg nem használsz a vállalkozói tevékenységed során. Ide értjük valamennyi formális képzést / végzettséget (pl. OKJ bizonyítvány, diploma, tanúsítvány, nyelvvizsga stb.), melyek iskolarendszerű oktatásban szerezhetőek meg.

- (hosszú szöveges válasz)

1.5. A szabadúszóként végzett tevékenységed mennyire kapcsolódik az eredeti végzettségedhez?*

A kérdéssel arra keressük a választ, hogy mennyiben tekinted magad pályaelhagyónak? Kérjük tekints el mindazoktól a képzésektől, melyeket már szabadúszóként, a vállalkozói tevékenységhez kapcsolódóan végeztél el.

- (1 és 4 közötti Likert-Skála, ahol az 1 „Egyáltalán nem kapcsolódik”, míg a 4 „Teljes mértékben kapcsolódik”.)

1.6. Milyen aktív nyelvtudással rendelkezel?*

A kérdés kizárólag azokra a nyelvekre vonatkozik, melyeken önállóan, írásban és szóban is ki tudod fejezni magad, függetlenül attól, hogy van-e erről nyelvvizsgád vagy használod-e a munkád során.

- Nem beszélek idegen nyelvet
- Egy idegen nyelvet beszélek
- Két idegen nyelvet beszélek
- Több idegen nyelvet beszélek
- egyéb, szabadon megadható válasz

1.7. Milyen egyéb (nem formális oktatásban szerzett) szakmai vagy személyes képességekkel rendelkezel, amit használsz a szabadúszóként végzett munkád során?*

Kérjük, sorold fel mindazokat a korábban megszerzett, formális képzéssel nem igazolt képességeidet / adottságaidat, melyekről úgy gondolsz, hogy elősegíthetik a vállalkozási tevékenységedet!

- (hosszú szöveges válasz)

1.8. Milyen lépéseket tettél az elmúlt évben saját szakmai vagy személyes fejlődésedért?*

A szakmai vagy személyes fejlődésnek számos módja van. Ide értjük azt, ha alkalmanként vagy rendszeresen szakmai cikkeket olvasol, online kurzusra "járatsz" vagy beiratkozol egy egyetemre diplomát szerezni. Abban az esetben, ha az elmúlt néhány (1-3) évben többéves továbbképzést zártál le, akkor azt is írd le!

- (hosszú szöveges válasz)

1.9. Hány ember jóléte függ a te keresetedtől?*

Vagyis (magadat nem számítva) hány embert tartasz el egyedül - vagy úgy, hogy a te kereseted kiesése problémát jelentene a mindennapokban a számukra is.

- (rövid szöveges válasz, szám megadásával)

2. blokk – Amivel foglalkozol

A második blokk a vállalkozói tevékenységedre vonatkozik. Arra vagyunk kíváncsiak, hogy mióta, miként és kikkel dolgozol.

2.1. Szabadúszóként milyen tevékenységet végzel?*

Írd le röviden, hogy milyen termék / szolgáltatás nyújtásával foglalkozol! Ha több dologgal is, kérjük, mindről írd le röviden!

- (hosszú szöveges válasz)

2.2. Hány éve vagy szabadúszó?*

- (rövid szöveges válasz, 0-nál nagyobb szám megadásával)

2.3. Hogyan árazod a munkádat?*

Fix díjas munkák alatt értjük, amikor a munka időigénye előre jól meghatározható, így a megrendelés díja fixnek tekinthető. A szakértői vagy más óradíjas megrendelésnek tekintjük, amikor a megrendelővel előre csak az óradíj, valamint a várható időráfordítás alapján egy nagyságrendi végösszeg kerül meghatározásra.

- Fix/projekt díj
- Óradíj
- Mindkét módszert használom
- egyéb, szabadon megadható válasz

2.4. Honnan származnak a megrendeléseid?*

 (több válasz is megadható)

Kérjük, jelöld meg azokat a forrásokat, ahonnan már előfordult, hogy kaptál munkát!

- Freelancer platform
- Más freelancereken keresztül
- Korábbi megrendelők ajánlása
- Személyes ismerősök
- Hirdetés
- egyéb, szabadon megadható válasz

2.5. Nagyjából hány ügyféllel dolgozol egy évben?*

- általában évente 1 ügyféllel dolgozom
- évente átlagosan 2-3 ügyféllel dolgozom
- több, mint 4 ügyféllel dolgozom évente

2.6. A bevételed nagyjából hány százaléka származik a legnagyobb ügyfeledtől?***

- kevesebb, mint 25%
- 26-50%
- több, mint 50%

2.7. Kérjük írd le, jellemzően milyen formában szerződsz az ügyfeleiddel?*

A megrendelővel való együttműködésnek rendkívül változatos formái lehetnek, kérjük, fejtsd ki, jellemzően milyen megrendelések / szerződések mentén dolgozol egy tipikus év során. Például lehet egy ügyféltől több különböző szerződés, vagy több ügyféltől egy-egy megrendelés stb. Kérjük, térj ki arra is, mi a szerződések / megrendelések jellemző időtávja. Amennyiben a követett modell nem egységes, kérjük, azt is írd le, valamint azt is, miért döntöttél így!

- (hosszú szöveges válasz)

2.8. Milyen működési formában végzed a szabadúszó tevékenységed?*

- Egyéni vállalkozó, KATA-s adózással
- Egyéni vállalkozó, egyéb adózással
- Saját tulajdonú társaságomban végzem a tevékenységet (pl. egyszemélyes kft.)
- Társas vállalkozás, de csak én használom
- egyéb, szabadon megadható válasz

2.9. Mekkora részét teszi ki a szakmai életednek a szabadúszó munka?*

Részmunkaidejű szabadúszónak a heti 36 óránál kevesebb munkaidőt jelentő ilyen tevékenységet tekintjük, melyet esetleg egy alkalmazotti jogviszony egészít ki. A munkaviszony melletti, keresetkiegészítésként végzett szabadúszó tevékenység alatt egy 36 órát meghaladó főállás MELLETT végzett tevékenységet jelent.

- Nincs állásom, teljes mértékben szabadúszó vagyok
- Részmunkaidő mellett dolgozom szabadúszóként
- Főállású munkaviszony mellett, keresetkiegészítésként dolgozom szabadúszóként

3. Teljes munkaidejű szabadúszók (amennyiben a 2.9. kérdésre ennek megfelelő választ adott)

3.1. Miért döntöttél a szabadúszó lét mellett?* (több válasz is megadható)

- Magasabb jövedelem lehetősége
- Rugalmas munkaidő
- Szakmai fejlődés lehetősége
- Kényszerhelyzetben voltam, nem volt állásom
- Kényszerhelyzetben voltam, családi körülményeim alakultak így
- Elegem volt az alkalmazotti létből lelkileg
- egyéb, szabadon megadható válasz

3.2. Kérjük, értékeld az alábbi skálán, mennyire értesz egyet az alábbi, jelenlegi életmóddal kapcsolatos állításokkal!*

- (feleletválasztós rács, ahol az alább megadott állításokat szükséges értékelni ötfokozatú Likert-skálán, ahol az 1 az „egyáltalán nem értek egyet”, míg az 5 „teljes mértékben egyetértek” jelenti.)
- A munkám okoz annyi örömet a mindennapokban, amennyit elvárok tőle.
- A munkám és a magánéletem közötti egyensúly megfelelő.
- A munkával kapcsolatos stressz nem okoz gondot számomra.
- Képes vagyok megvalósítani személyes céljaimat.
- Rendelkezem annyi szabadidővel, amennyivel szeretnék.
- Biztos vagyok benne, hogy fél-egy év múlva is lesz munkám és jövedelmem.

3.3. Kérjük, értékeld az alábbi skálán, mennyire értesz egyet az alábbi, jövedelmeddel kapcsolatos állításokkal!*

- (feleletválasztós rács, ahol az alább megadott állításokat szükséges értékelni ötfokozatú Likert-skálán, ahol az 1 az „egyáltalán nem értek egyet”, míg az 5 „teljes mértékben egyetértek” jelenti.)
- A jövedelmem fedezi a mindennapi alap szükségleteim (pl. lakhatás, étkezés)
- Nem okoz problémát egy-egy váratlan, nagyobb kiadás (pl. háztartási eszköz cseréje, kisebb felújítás stb.)
- A jövedelmem lehetővé teszi, hogy megvegyem azt, amit szeretnék
- Teszek félre, ahogy nagyobb, egyszeri kiadásokat fedezni tudjak (pl. nagyobb utazás stb.)
- Teszek félre hosszabb távú céljaim elérésére (pl. lakás vagy autóvásárlás)
- Teszek félre, hogy mikor már nem dolgozom is legyen miből élnem.

3.4. Mennyiben ragaszkodsz a "hagyományos" munkarendhez?*

Hagyományos munkarend alatt a heti 5 nap (hétfő-péntek) ill. a 8.00 - 17.30 közötti munkavégzést értjük.

- Igen
- Nem
- Részben

3.5. Leggyakrabban hol dolgozol?*

- Otthon
- Saját irodám van (nem otthon) / irodát bérelek
- A megrendelőnél
- Közösségi irodában
- Kávézóban / nyilvános helyen
- egyéb, szabadon megadható válasz

3.6. Mennyire valószínű, hogy 1-3 éves távlatban visszatérsz az alkalmazotti munkavégzéshez?*

- (0 és 10 közötti Likert-skála, ahol a 0 jelentése „Mindenképp vállalkozó maradok.”, míg a 10 „Egészen biztos, hogy 1-3 éves távlatban felhagyok a szabadúszó életmóddal.”)

3.7. Mi befolyásolja a döntésedet, hogy szabadúszó maradsz-e?* (több válasz is megadható)

- A munkavégzés már nem okoz annyi örömet, hogy sokáig folytassam.
- A munkám és a magánéletem közötti egyensúly megteremtése
- A vállalkozói életmód túl sok stresszel jár.
- A jelenlegi életmód nem teszi lehetővé, hogy elérjem a céljaimat.
- Szabadúszóként az igényeltnél kevesebb a szabadidőm.
- Kiszámíthatóbb életet szeretnék élni.
- A vállalkozás nem nyújt elég kereseti lehetőséget.
- egyéb, szabadon megadható válasz

4. Részmunkaidejű szabadúszók (amennyiben a 2.9. kérdésre ennek megfelelő választ adott)

4.1. Miért döntöttél úgy, hogy az alkalmazottként végzett munkád mellett szabadúszó leszel?*

- Anyagi okokból - az állásom nem biztosít elegendő jövedelmet
- Szakmai okokból - az állásom nem biztosít elég szakmai fejlődési lehetőséget
- Kiseb kockázattal próbálhatom ki a vállalkozói létet
- egyéb, szabadon megadható válasz

4.2. Kérjük, értékeld az alábbi skálán, mennyire értesz egyet az alábbi, jelenlegi életmóddal kapcsolatos állításokkal!*

- (feleletválasztós rács, ahol az alább megadott állításokat szükséges értékelni ötfokozatú Likert-skálán, ahol az 1 az „egyáltalán nem értek egyet”, míg az 5 „teljes mértékben egyetértek” jelenti.)
- A munkám okoz annyi örömet a mindennapokban, amennyit elvárok tőle.
- A munkám és a magánéletem közötti egyensúly megfelelő.
- A munkával kapcsolatos stressz nem okoz gondot számomra.
- Képes vagyok megvalósítani személyes céljaimat.
- Rendelkezem annyi szabadidővel, amennyivel szeretnék.
- Biztos vagyok benne, hogy fél-egy év múlva is lesz munkám és jövedelmem.

4.3. Kérjük, értékeld az alábbi skálán, mennyire értesz egyet az alábbi, jövedelmeddel kapcsolatos állításokkal!*

- (feleletválasztós rács, ahol az alább megadott állításokat szükséges értékelni ötfokozatú Likert-skálán, ahol az 1 az „egyáltalán nem értek egyet”, míg az 5 „teljes mértékben egyetértek” jelenti.)

- A jövedelmem fedezi a mindennapi alap szükségleteim (pl. lakhatás, étkezés)
- Nem okoz problémát egy-egy váratlan, nagyobb kiadás (pl. háztartási eszköz cseréje, kisebb felújítás stb.)
- A jövedelmem lehetővé teszi, hogy megvegyem azt, amit szeretnék
- Teszek félre, ahogy nagyobb, egyszeri kiadásokat fedezni tudjak (pl. nagyobb utazás stb.)
- Teszek félre hosszabb távú céljaim elérésére (pl. lakás vagy autóvásárlás)
- Teszek félre, hogy mikor már nem dolgozom is legyen miből élnem.

4.4. Mennyire valószínű, hogy 1-3 éves távlatban visszatérsz az alkalmazotti munkavégzéshez?*

- (0 és 10 közötti Likert-skála, ahol a 0 jelentése „Mindenképp vállalkozó maradok.”, míg a 10 „Egészen biztos, hogy 1-3 éves távlatban felhagyok a szabadúszó életmóddal.”)

4.5. Mi befolyásolja a döntésedet, hogy szabadúszó maradsz-e?* (több válasz is megadható)

- A munkavégzés már nem okoz annyi örömet, hogy sokáig folytassam.
- A munkám és a magánéletem közötti egyensúly megteremtése
- A vállalkozói életmód túl sok stresszel jár.
- A jelenlegi életmód nem teszi lehetővé, hogy elérjem a céljaimat.
- Szabadúszóként az igényelnél kevesebb a szabadidőm.
- Kiszámíthatóbb életet szeretnék élni.
- A vállalkozás nem nyújt elég kereseti lehetőséget.
- egyéb, szabadon megadható válasz

5. Főállás melletti, keresetkiegészítési célú szabadúszók (amennyiben a 2.9. kérdésre ennek megfelelő választ adott)

5.1. Miért döntöttél úgy, hogy az alkalmazottként végzett munkád mellett szabadúszó leszel?*

- Anyagi okokból - az állásom nem biztosít elegendő jövedelmet
- Szakmai okokból - az állásom nem biztosít elég szakmai fejlődési lehetőséget
- Kiseb kockázattal próbálhatom ki a vállalkozói létet
- egyéb, szabadon megadható válasz

5.2. Kérjük, értékeld az alábbi skálán, mennyire értesz egyet az alábbi, jövedelmeddel kapcsolatos állításokkal!*

- (feleletválasztós rács, ahol az alább megadott állításokat szükséges értékelni ötfokozatú Likert-skálán, ahol az 1 az „egyáltalán nem értek egyet”, míg az 5 „teljes mértékben egyetértek” jelenti.)
- A jövedelmem fedezi a mindennapi alap szükségleteim (pl. lakhatás, étkezés)
- Nem okoz problémát egy-egy váratlan, nagyobb kiadás (pl. háztartási eszköz cseréje, kisebb felújítás stb.)
- A jövedelmem lehetővé teszi, hogy megvegyem azt, amit szeretnék
- Teszek félre, ahogy nagyobb, egyszeri kiadásokat fedezni tudjak (pl. nagyobb utazás stb.)
- Teszek félre hosszabb távú céljaim elérésére (pl. lakás vagy autóvásárlás)
- Teszek félre, hogy mikor már nem dolgozom is legyen miből élnem.

5.3. Havi nettó bevételeidnek átlagosan hány százalékát teszi ki a szabadúszóként szerzett jövedelem?*

- (0 és 100 közötti egész szám adható meg)

5.4. Kérjük, értékeld az alábbi skálán, mennyire értesz egyet az alábbi, jelenlegi életmóddal kapcsolatos állításokkal!*

- (feleletválasztós rács, ahol az alább megadott állításokat szükséges értékelni ötfokozatú Likert-skálán, ahol az 1 az „egyáltalán nem értek egyet”, míg az 5 „teljes mértékben egyetértek” jelenti.)
- A munkám okoz annyi örömet a mindennapokban, amennyit elvárok tőle.
- A munkám és a magánéletem közötti egyensúly megfelelő.

- A munkával kapcsolatos stressz nem okoz gondot számomra.
- Képes vagyok megvalósítani személyes céljaimat.
- Rendelkezem annyi szabadidővel, amennyivel szeretnék.
- Biztos vagyok benne, hogy fél-egy év múlva is lesz munkám és jövedelmem.

5.5. Hetente átlagosan hány órát töltesz munkavégzéssel alkalmazottként?*

- (0 és 168 közötti szám adható meg)

5.6. Hetente átlagosan hány órát dolgozol a vállalkozásodban?*

- (0 és 168 közötti szám adható meg)

5.7. 1-3 éven belül nagy valószínűséggel rész-, vagy teljes munkaidőben szabadúszóként fogok tevékenykedni*

- (0 és 10 közötti Likert-skála, ahol a 0 jelentése „1-3 éven belül nagy valószínűséggel felhagyok a szabadúszó tevékenységgel”, míg a 10 „1-3 éven belül nagy valószínűséggel rész-, vagy teljes munkaidőben szabadúszóként fogok tevékenykedni”)

Köszönjük, hogy kitöltötted a kérdőívünket!

Ha érdekelnek az eredmények, látogass el a budapestlab.hu oldalra, és iratkozz fel a hírlevelünkre!

Amint megvagyunk, közzétesszük, mire jutottunk!

Ha van még valami, amit szeretnél elmondani nekünk a kutatással kapcsolatban, vagy ötleted, javaslatod van, kérjük, ide írd!

- (hosszú szöveges válasz)

* kötelezően megadandó válasz

** a tervek szerint kötelezően megadandó válasz, azonban a kérdőív az előzetes ellenőrzések ellenére is ennek jelölése nélkül került feltöltésre. Ennek ellenére a kitöltők csaknem mindegyike adott választ.

II. melléklet – az alkalmazott interjúvázlat

1. Bemelegítés

- Kérlek, mesélj egy kicsit a szakmai hátteredről, élettörténetedről! (HA NEM MERÜL FEL: Mit tanultál? Dolgoztál alkalmazottként? Az eredeti szakmádban? Most az eredeti szakmádhöz kötődő területen dolgozol?)
- Most mit csinálsz?

2. Definíció

- Fogalmazd meg, mint jelent neked az, hogy freelancer! Hogyan magyaráznád el a nagymamádnak, hogy mit (hogyan) is csinálsz? (HA NEM MERÜL FEL: Miben különbözik a vállalkozótól?)

3. Váltás

- Hogyan lettél szabadúszó? (HA NEM MESÉL MAGÁTÓL/HA NEM KERÜL SZÓBA: Milyenek voltak a körülmények, amikor váltott? Volt állása? Volt családja? Miért/minek a hatására? Hogyan menedzselte a váltást? Egyik napról a másikra, vagy lépésenként? Volt biztonsági hálójaja?)
- Tudsz mondani olyan embert, aki már szabadúszó volt, amikor te még másképp dolgoztál, és inspirált?
- Mít szóltak a hozzátartozóid a döntéshez?

4. Mindennapi működés

- Kérlek, meséld el részletesen, hogyan telik egy átlagos napod? (HA NEM MOND SEMMIT: otthon, vagy külső helyszínen dolgozol? Egyedül vagy társaságban? Mennyire alkalmazkods a “hivatalos” munkaidőhöz?)
- És milyen egy átlagos hónap/év ritmusa? (HA MAGÁTÓL NEM MOND SEMMIT - nagyjából hány napot dolgozol egyhuzamban? Tartod a hétvégét?)
- Mi az, ami nélkül nem is tudnál már dolgozni? (HA NEM MERÜL FEL MAGÁTÓL: Használsz kifejezetten szabadúszókat célzó szolgáltatásokat? (HA NEM JUT ESZÉBE SEMMI: közösségi iroda, munkakereső oldalak)
- Voltál az elmúlt évben valamilyen képzésen, továbbképzésen? HA IGEN: Miért döntöttél amellet? HA NEM: Miért nem? (anyagi, nincs rá szükségem?)

5. Együttműködés az ügyfelekkel

- Kérlek, gondolj az eddigi legjobb megbízóra! Miért volt olyan jó veled dolgozni? Milyen volt a legjobb, legideálisabb megbízóddal való közös munka? (HA NEM MESÉL: Hogyan zajlott a kommunikáció? Milyen rendszeresen? Hogy ment az ellenőrzés?)
- És a legrosszabb? Mi volt a gond?
- Hogyan és honnan jutsz megbízásokhoz? Mennyire okoz ez nehézséget?
- Minek alapján döntesz egy új megbízás esetében, hogy elfogadod-e? Mit kalkulálsz?

6. Önállóság vs. Beágyazottság

- Hogyan tudod összeegyeztetni a munkádat a magánéleteddel/családi életteddel? Okoz ez nehézséget? (HA NEM MERÜL FEL: Van, aki segít?)
- Tagja vagy valamilyen csoportnak/szövetségnek/közösségnek? Akár a szakterületeden, akár freelancer közegben. (HA IGEN: mesélj erről! Miért fontos, mit ad neked? HA NEM: Nem is gondoltál rá? Ismersz ilyeneket?)
- Mi történne, ha valamilyen váratlan okból egy időre kiesnél a munkából, vagy hirtelen elveszítenéd az egyik nagy megbízódat? (Van egészségbiztosításod, megtakarításod, nyugdíj előtakarékosságod?)

7. Emberi oldal

- Mesélj el egy konkrét sztorit, „kritikus incidenst” az elmúlt néhány hónapból, ami a legjobban leírja, mit jelent neked a szabadúszó lét!
- Mit gondoltál előzetesen, mi lesz a legjobb dolog a szabadúszásban? És mit gondolsz most, mi a legjobb?
- Mit gondoltál előzetesen, mik lesznek a legnagyobb nehézségek szabadúszóként? És mit gondolsz most, mik azok? Ezeket hogyan kezeled?
- Tudsz mondani olyan embert, aki szerinted „kimaxolja” a szabadúszásban rejlő lehetőségeket? Mesélj róla!
- Mi a célod freelancerként? Mikor/miért tekinted sikeresnek magad? Mit szeretnél elérni?
- Hogyan látod magadat 10 év múlva?

Kérlek, az alábbi adatokat is kérdezd meg az interjú végén!

Formális végzettségek:

Hány éve szabadúszó?

Életkor:

Hány ember jólléte függ a te keresetedtől? (eltartottak)